

جوادیه مرکز فوتبال جهان است!

گزارش بیستمین نشست نقد مخاطبان

حسین نوروزی: با سلام به دوستان، در خدمت آقای امیریان، نویسنده کتاب «جام جهانی در جوادیه» هستیم. هم چنین، آقای رایکا بامداد، از همکاران منتقد کتاب ماه کودک و نوجوان، در جمع ما حضور دارند که بنده از همه دوستان حاضر در نشست امروز تشکر می‌کنم. خواهش می‌کنم دوستان به نوبت در مورد کتاب صحبت کنند.

زهرا چارلی: کتاب جالبی بود. وقتی این اسم را دیدم، با خود گفتم چرا این کتاب را به ما داده‌اند. همان طور که می‌بینید، بیشتر کسانی که امروز این جا آمدند پسر هستند. موضوع این کتاب در مورد فوتبال است و پسرها بیشتر مشتاقند که این کتاب را بخوانند. البته وقتی این کتاب را خواندم، جذب شدم به طرف فوتبال. هر شب مسابقه‌ها را می‌دیدم و در مورد خطاهای بحث می‌کردم. کلمات عامیانه خیلی در این کتاب به کار رفته، ولی همین کلمات، کتاب را خیلی زیبا کرد. از نویسنده خوب این کتاب متشرکم.

مهسا برزابادی: من هم از آقای امیریان تشکر می‌کنم. سوالم این است که چرا بیشتر از کلمات عامیانه استفاده کرده‌اید؟

فریشته قربانی: طرح داستانی کتاب جالب بود.

نوشین عمومی: گاهی بعضی از کلمات عامیانه باعث می‌شد که خواننده از موضوع کتاب دور شود.

دریوش: با تشکر از آقای امیریان. فقط کتاب شان کمی دور از واقعیت بود.

شهاب هادیان: از آقای امیریان تشکر می‌کنم. کتاب بسیار جالب بود. بعضی از دوستان گفتند که هدف کتاب فوتبال بود. فکر نمی‌کنم منظور شما فوتبال باشد.

منظوران حس انسان دوستی بین بچه‌ها بود؛ بچه‌هایی که هنوز آن چنان وارد اجتماع نشده‌اند و گرفتار مشکلات جامعه نیستند و قلب پاک و ساده‌ای دارند و

خیلی بهتر با هم رابطه برقرار می‌کنند. برای آن‌ها مهم نیست که از کجای دنیا باشند و با چه زبان و ملتی. خیلی راحت با هم دوست می‌شوند. در جایی از دستان

می‌بینیم که از بچه‌های افغانی حمایت می‌کنند و برای آن‌ها حقوقی در نظر می‌گیرند تا استادیوم را ترمیم کنند. هم چنین، قسمت مربوط به آن بازی که تیم

حریف به افغانستان می‌یازد، برایم بسیار جالب بود. به نظر من در مورد کتابی که از

زبان نوجوان یا کودک استه نباید در قید این مسئله باشیم که چرا زبان نوشتاری

نیست و اصطلاحات عامیانه به کاربرده شده. شما اگر کتاب شازده کوچولو، ترجمه

شاملو را دیده باشید، اصلاً اول کتاب گفته، شازده کوچولو. چرا نگفته شاهزاده کوچک؟ اصطلاحات عامیانه خیلی کتاب را دل نشین تر می‌کند. در مورد این کتاب

دور از واقعیت بوده، اگر قرار باشد کتاب کاملاً عین واقعیت باشد، مجله‌های خبری

واقعیت را نشان می‌دهند دیگر، همه چیز نباید مثل واقعیت باشد. مثلاً رُمان

«کوری» سارامگو، شما نمی‌توانید اصلاً در واقعیت تصویر کنید که همه کور شوند و فقط یک نفر بینا بماند.

میرحسینیان: در اوایل کتاب، نکته خاصی در مورد حس نوع دوستی نیامده و

بیستمین نشست نقد مخاطبان، به نقد و بررسی کتاب «جام جهانی در جوادیه»، نوشته داود امیریان اختصاص داشت. این نشست، چهارشنبه ۸۳/۸/۲۷ برگزار شد. در این جلسه، رایکا بامداد، به عنوان متقد مهمن و جمعی از دانش‌آموزان مدارس تهران حضور داشتند.

كتاب ماه کودک و نوجوان بر گزار می‌کند:

بیستمین نشست نقد مخاطبان

نق德 بررسی کتاب جام جهانی در جوادیه
نوشته داود امیریان

با حضور متقد مهمن رایکا بامداد

انقلاب بین صبا و فلسطین جنوبی، شماره ۱۱۷۸
موسسه خانه کتاب، طبقه (۲)-تلفن: ۰۲۱۵۴۹۹

جام جهانی در جوادیه

اثر: داود ایرانی

کتاب هنر و فلسفه

۸۳/۸/۲۷

خانه کتاب

بخوانند، شاید متوجه نشود.

خشایار جدی صالحی: من که اصلاً به فوتبال علاقه‌ای نداشتم، خیلی به طرف فوتبال کشیده شدم.

امیر رضا تجلی: این کتاب برای کسانی بود که فوتبال را دوست داشتند. تصویر روی جلد خیلی خوب بود و ذوق و سلیقه آقای شاهوری را می‌رساند. اسم کتاب جالب بود. چه طور شد که به فکر تران رسید کتابی به این اسم بنویسید؟ نوشن این کتاب چه مدت طول کشید؟ درباره اسامی این کتاب، مثل بیدل یا گودعلی بلبل، لطفاً توضیح بدھید. روی جلد کتاب نوشته شده که برای نوجوانان است، ولی به نظر من حتی بزرگسالان و جوانان هم می‌توانند آن را مطالعه کنند. به نظر من شما در این کتاب، فوتبال را وسیله‌ای قرار داده‌اید برای مهر و وفا و دوستی و همکاری

مسعود قالیباف: فکر می‌کنم یکی از جذاب‌ترین نکاتش این بود که توانسته بودید ادبیات پایین شهری را خیلی قشنگ در داستان بگنجانید. هم چنین، نزدیک بودن بچه‌های پایین شهر را به هم.

وحید ذوالفقاری: بین کتاب هایی که تا حالا در این جاند کرده‌ایم، این بهترین کتابی بود که من خوانده‌ام و نشان می‌داد که از هر کشور و در هر سنی که باشیم، می‌توانیم با یکدیگر دوست باشیم.

سهیل سیفی: از نکات آموزندۀ این کتاب، یکی این بود که وقتی انسان دروغی می‌گوید، باعث می‌شود پشت سرش دروغ های بزرگتر و بیشتری بگوید. نکته دیگر این بود که هیچ کدام از نوجوانان کشومان نباید خودشان را دست کم بگیرند. اعضای گروهی که سیاوش تشکیل داده بود، با هم شوخی می‌کردند و همین شوخی‌ها کتاب را جذاب کردند.

امیر مرتضوی: از شما متشکرم. جالب بود که به یک افغانی، شخصیت خاصی داده بودید. شما نشان دادید که افغانی‌ها هم حق دارند فوتبال بازی کنند.

مجید توسلی: داستان این کتاب خیلی جالب بود. از امکانات کم ورزشی در این مملکت سخن می‌گفت. اسم‌هایی که بچه‌های یک محله برای هم می‌گذرانند، مثل فرید دزده، سعید املت و بیوگلابی، به داستان جلوه‌های جدیدی

فقط درباره‌چه‌های صاحبیت می‌کنند و روابط دوستانه‌ای که با هم دارند، ولی حقیقتاً وقتی به آخر کتاب رسیدم، به قول سعدی: «بُوی گل چنان مستم کرد که دامن از دست برفت.» از محاسن این کتاب، بیان روابط خیلی دوستانه‌ای است که بین بچه‌های پایین شهر وجود دارد. یکی دیگر از نکات مهم این کتاب، روح بخشش و خوش‌بینی سیاوش نسبت به فرید است که از همان اول که حتی نمی‌دانست اصلًا موضوع دزدی چه بوده، به رفیقش می‌گوید که شاید واقعًا فرید گناهکار نبوده و این خیلی مهم است که بعداً هم درستی این حرف ثابت می‌شود. سیاوش بچه‌ای است که سختی‌های زیادی در زندگی کشیده و آدم خود ساخته‌ای به حساب می‌آید. او که بچه جوانیه است، زبان انگلیسی را کامل یاد می‌گیرد و به مرحله‌ای می‌رسد که بهترین نمره را می‌گیرد و می‌تواند مترجم یا معلم پسر سفیر کانادا شود؛ یک پسر مؤمن و با حیا و البته عاشق.

به نظر من، این کتاب، بیشتر به صورت یک فیلم نامه نوشته شده که البته خودش یک طوری جالب است. انتقادی که به این کتاب وارد است، اصطلاحات نامتعارفی است که مادریزگر به کار می‌برد و همه جور بد و بیراهی به نوی خودش می‌گوید، اما وقتی می‌بیند سیاوش، اصطلاح خیلی عامیانه‌ای به کلس یاد می‌دهد، نکته دیگر، در مورد خانواده آقای هاریسون است که وقتی میهمانی به خانه شان وارد می‌شود، آن‌ها از جا بلنده نمی‌شوند. مثلاً می‌گوید که من رفته بودم خانه شان، آن‌ها بغل استخر نشسته بودند و داشتند آب میوه می‌خوردند. فکر می‌کنم این خیلی دور از واقعیت باشد. دیگر این که دید منفی مردم ما را نسبت به خارجی‌ها نشان داده که گمان نمی‌کنم خیلی جالب باشد. تناقض هایی در بعضی جاهای کتاب به چشم می‌خورد. مثلاً در جایی می‌گوید سیاوش وقتی می‌رود خانه هانیه که به او درس بددهد، اصلًا از اول تا آخر به چهره هانیه نگاه نمی‌کند. در حالی که وقتی می‌رود استادیوم، می‌گوید دخترها از آن طرف می‌گویند دم تون گرم و فلاں. این چیزی است که واقعاً بین بچه‌ها وجود ندارد. اصطلاحاتی مثل «گریه گریه» یا «خنده خنده» هم به کار برده‌اند که فکر کردم اشتباه چاپی است. نثر کتاب ساده است، اما یک دفعه جلوی سفارت می‌گوید از «هُرْ گِرَمَا». اگر بچه این‌تایی این را

می‌داد.

پیمان رحیمی: آقای مهرداد شاهوردی، جلد کتاب را خیلی زیبا طراحی کرده بودند. اسم کتاب هم خیلی قشنگ بود. نقطه ضعف کتاب این بود که جاهای هیجانی داستان، یک دفعه داستان قطع می‌شد. تخلیلی بودن داستان هم خیلی آن را زیبا کرده بود.

آرمین سعادتمدن: شعر صفحه ۲۱۸ خیلی جالب بود. در اول کتاب، سیاوش کامل معرفی نشده بود.

عطیه صباحیان: من این نوع کتاب را تا حالا نخوانده بودم و از استقبال بچه‌ها هم تعجب کردم. سوالی که دارم، این است که چرا وقتی یک نفر آدم خیلی خوبی است و دلش برای همه می‌سوزد و دیدگاه خیلی جالبی نسبت به اطرافش دارد (سیاوش، قهرمان کتاب)، همیشه مشکلی دارد و در درسی برایش به وجود می‌آید که شاید این مشکل باعث شود که اطرافیان او بعداز مدتی دیگر نتوانند از وجود او بهره ببرند.

یکی از حاضران: به نظر من این کتاب، یک انشای چرک‌نویس بود. خیلی ایراد داشت. شخصیت‌ها آن چنان خوب پردازش نشده بودند. مثلًاً شخصیت سیاوش، غیر قابل باور به نظر می‌رسد. یک بچه هر چه قدر هم خوب باشد، بالآخر شیطنت‌های بچگی را دارد. این کتاب تخلیلی بود و از واقعیت خیلی فاصله دارد. کتاب‌های هری پاتر هم تخلیلی است، اما تخیل در دنیای تخلیلی.

نعمه غفوری: شخصیت‌های خوب پرورانده نشده بود. در مورد افغانی‌های مقیم ایران، خیلی خوب توضیح داده شده بود و بینش من در مورد آن‌ها عوض شد. به نظر من سیاوش، شخصیت متعادلی بود. البته فکر نمی‌کنم چنین آدمی وجود داشته باشد که بتواند این قدر خوب با اطرافیانش و حتی مادر بزرگش که سن بالای دارد، رابطه برقرار کند و دیلهم زبان هم داشته باشد. یعنی همه بهترین‌ها در سیاوش جمع شده بود. تیم گل‌بهار جوادیه هم در همه مسابقات بربند بود. فکر می‌کنم که اگر در چند مسابقه‌ای باخت «واقعی تر می‌شد».

نرگس انصاری: در یک داستان، شخصیت‌ها باید خوب توصیف شوند تا بهتر بتوانیم با آن‌ها ارتباط برقرار کنیم. مثلًاً ما نمی‌دانیم سیاوش، بایک یا شخصیت‌های دیگر چه چهره یا حالت‌هایی دارند. داستان نه واقعی بود و نه تخلیلی. در حقیقت، این‌ها با هم ترکیب شده بود و آدم نمی‌دانست باید با چه دیدی این داستان را بخواند. به نظر من نباید برای نجوانان ها از سیاست سخن گفت. سیاوش به بیدل می‌گوید که امیدوارم طالبان نابود شود و تو به کشورت بازگردی و چند صفحه بعد، بایک همین جمله را تکرار می‌کند.

یکی از حاضران: شما می‌خواستید فقر را در این داستان نشان بدھید، اما موفق نشده‌اید. بچه‌هایی که در محله جوادیه بودند، مثل همه بچه‌هایی بودند که در تهران زندگی می‌کردند و هیچ نکته‌ای نبود که من متوجه شوم این‌ها با بچه‌هایی که در بالای شهر زندگی می‌کنند، فرقی دارند. زمانی که سیاوش به بیمارستان رفت و ماجراجی که پیش آمد و آمدن ریختند در ورزشگاه، اوج داستان بود، ولی آن قدر روی من تاثیر گذار نبود، چون آخرش را حبس می‌زدم که سیاوش از بیمارستان مرخص می‌شود و افغانی‌ها به بازی ادامه می‌دهند. در آخر داستان هم که قرار شد یک جام جهانی برای دخترها گذاشتند شود، فقط برای راضی کردن من دختر بود. شخصیت مادربزرگ، سریال ماربل و برنامه نو، دیگر خیلی در داستان‌های ایرانی تکراری شده.

نگار پور گلدوز:

شما می‌خواستید تخييل را

خيلي واقعي جلوه بدھيد،

ولی اصلاً موفق نبوديد.

ضرب المثلی داريم که می‌گويد،

چراغي که به خانه رواست،

به مسجد حرام است

است. خیلی وقت است که «مدیره» کنار گذاشته شده. تیم هایی که داستان طرفدار آن هاست، حتماً برنده می‌شوند. برای ما که طرفدار یک تیم هستیم، «شکست» اصلاً معنای ندارد و این کاملاً نادرست است. حتماً نباید در همه کتاب‌ها عشق باشد. ممکن است عشق مکمل آن نباشد و مخرب آن باشد. جذابیت فقط در عشق و علاقه نیست. این مسابقه فوتبال نبود، بلکه مسابقه احساس دوستی بود. من اگر جای افغان‌ها بودم، این را قبول نمی‌کردم؛ چون یک جور ترحم بود. خودم می‌توانم خیلی خوب برنده شوم، بدون اینکه یکی به من اجازه بدهد گل بزنم. ما می‌گوییم هر چیزی جای خودش را دارده اما این جا چنین چیزی رعایت نشده بود. در صورتی که می‌شد دوستی را جدا از مسابقه فوتبال هم نشان داد. زندگی عزیز و سیاوش، مثل قصه‌های مجید بود. در این داستان همه چیز بر وفق مراد و مورد قبول بود. هیچ چیزی نبود که مرا ناراحت کند و به چالش بکشد. روی جلد هم چون این اتومبیل بنز را کشیده، نشان می‌دهد که بالاخره چیزی در جوادیه هست که با آن جا جور در نمی‌آید که همان بنز است و حتماً باید مال الکس باشد. اسم کتاب در نگاه اول واقعاً جذاب است، ولی بعد از خواندن کتاب، معمولی به نظر می‌رسد؛ چون این ملموس‌ترین چیزی است که در کتاب شمامست. خسته نباشید.

لیلا ایرانپور: مقایسه این کتاب با کتاب‌های دیگر، کار اشتباهی است، اما وقتی من کتاب هری پاتر را خواندم، در بعضی جاها واقع‌نمی‌توانستم حدس بزنم که بعد چه اتفاقی می‌افتد، اما همه چیز این داستان را می‌شد حدس زد. دیگر این که ایرانی‌ها را خیلی بد نشان داده بود. یک سری آدم‌های فضول که تا یک بنز می‌بینند، می‌ریزند در خیابان و هیجان زده می‌شوند از این که یک خارجی می‌بینند. درست است که این طوری استه اما خیلی اغراق شده بود.

نگار پور گلدوز: کتاب بد نیوه اما نمی‌شود گفت خوب بود. شما می‌خواستید تخييل را خيلي واقعي جلوه بدھيد، ولی اصلاً موفق نبوديد. ضرب المثلی داريم که می‌گويد، چراغي که به خانه رواست، به مسجد حرام است. در حالی که چنین چیزی اصلاً راجع به سیاوش صدق نمی‌کرد و خيلي دور از ذهن بود که سیاوش که خودش این قدر نیاز دارد بخشنش کند. سیاوش خیلی مثبت بود. احساس می‌کنم سیاست‌ها و تدبیرهایش، خیلی دور از دنیای نجوانی بود. او خیلی محافظه‌کارانه عمل می‌کرد. هانية که نماینده دخترها در این داستان بود، اصلاً خوب مطرح نشده بود. دختری بود که سینی به دست در خانه نشسته و منتظر است خواستگار برایش بیاید. مفهوم عشق هم اصلاً خوب بیان نشده بود. این کتاب و گروه سیاوش، ادم را یاد مدرسه موش‌ها می‌انداخت که یکی شان پرخور بود، یکی خیلی دوست داشته‌ی، یک نفر زیل و ... این خیلی دور از ذهن بود که خانم هیوارد در اولین نگاه بتواند مرضی سیاوش را تشخیص بدهد. دست شما هم خیلی برای خواننده رو بود، یعنی می‌شد داستان را حبس زد. البته حس اصلاح طلبانه تان که همراه با کمی «فمینیسم» هم بود، جالب بود. این که دخترها آمده بودند در استadiوم. کتاب و نشر آن، خیلی اشکال و پراستاری داشت. اسم کتاب، داستان را رو می‌کرد و طوری نبود که خواننده تحریک شود که بخواند تا بداند در مورد چیست. در خیلی جاهای کتاب، هیچ اتفاق خاصی نمی‌افتد.

روضوان عرفانی: شما اصلاً نمی‌توانید متولد جوادیه باشید. حتی نمی‌توانید در جوادیه فامیل هم داشته باشید. رمان شما می‌توانست خیلی اجتماعی تر از این باشد

زیاد بود و باعث جذابیتش شده بود. از آقای امیریان، به خاطر کتاب خوب شان مشکرم.

مجید ترک آبادی: شما فوتبال را وسیله قرار دادید برای نشان دادن محبت و دوستی میان کشورها. شما نامها را بر چه اساسی انتخاب کردید؟ داستان نه واقعی بود و نه خیالی. اگر ممکن است توضیحی در این باره بدھید.

سعید افشار: چرا در کتاب تان اصلاً عکس نیاورده بودید؟ چون در آن صورت مطلب برای ما بیشتر جا می‌افتد.

محمد زمانی پور: با تشکر از کتابی که نوشته‌اید. این داستان نشان می‌داد که ملت‌های پایین‌تر هم می‌توانند در برابر ملت‌های بالاتر خودنمایی کنند و قدرت خودشان را نشان بدهند. این داستان، گفت و گوی تمدن‌ها را در قالب فوتبال، خوب نشان داده. کودکان و نوجوانان که آینده سازان فردا هستند، می‌توانند در قالب فوتبال یا چیزهای دیگر، این مطالب را یاد بگیرند.

علیرضا رفیعی: به نظر من کتاب خوبی بود، ولی سیاوش نقش محوری داشت و همه به او تکیه می‌کردند و نقش سوپرمن را در این داستان داشت. عکس‌هایی که سر هر فصل هست، بیشتر تکراری و یکنواخت است. بهتر بود که این عکس‌ها در همان صفحاتی می‌آمد تا با متنه هماهنگ باشد.

آیدین گردی: شما چرا دوست داشتید افغانستان را از ایران سرتبر بدانید؟ دیگر این که آیا محتواهای این کتاب، از کتاب دیگری الگو گرفته شده بود؟

محمد سعید مظفری: از آقای امیریان تشکر می‌کنم، کتاب خوبی بود. من دنبال چنین کتابی بودم که درباره فوتبال و ماجراهای آن توضیح

بامداد:

این کتاب طنز کلامی فوق العاده‌ای داشت.
حالا بگذریم از نثر بسیار روان و سلیسیش که
فکر می‌کنم هر نوع مخاطبی را خیلی راحت
جذب می‌کند. به لحاظ شخصیت سازی،
البته ضعف هایی به چشم می‌خورد.
مثلًا شخصیت‌های خارجی داستان
ما به ازای بیرونی داشتند. مثلًا آن که
شبیه «ورون» بود،
ما یک تصویر پیشینی از او داشتیم

داده باشد.

مهدی حبیب پور: با تشکر از آقای امیریان. به نظر من هم کتاب خوبی بود. به جز چند مورد که داستان در جاهای هیجانی قطع می‌شود و به جاهای دیگری می‌رود، مشکل دیگری نداشت. فاطمه راستاد: این کتاب نثر بسیار روانی داشت. اما یکی از سوالاتم درباره نقش هانیه است. اصلاً نقش این دختر خیلی کم رنگ بود. آن عکسی که در صفحه اول کتاب بود و بعدش سر هر فصل سه، چهار نفر از آن افراد بودند، عکس

که هست. مثلاً وقتی سیاوش که یک بچه پایین شهری است، می‌آید منطقه بالای شهر، خیلی چیزها می‌تواند برای او عجیب باشد. دیگر این که آن قدر که بوی اطلسی پیچیده در فضای حیاط را توصیف کرده‌اید، به طرز نگاه یا سیاوش نپرداخته‌اید. شخصیت‌های داستان، به خصوص سیاوش از شیطنت‌های معمولی یک نوجوان دور بودند. مثلاً سیاوش در اولین برخوردهش با هانیه، مثل یک مرد کامل برخورد می‌کند. روی فضاسازی صحنه‌های مهم، کمتر کار شده بود. گاهی هم خیلی سنتی برخورد کرده‌اید. مثلاً برای جامعه امروز خیلی دور از تصور است که یک عده پسر که آمده‌اند در ورزشگاه بگویند «قابل نداره آبجی.»

پارسا خیاط: از آقای امیریان خیلی تشکر می‌کنم. شما چرا اسم جوادیه و محله جوادیه را برای کتاب انتخاب کردید؟ دیگر این که این دور از

باور است که دخترها یک سوم ورزشگاه را اشغال کنند و پسرها هیچ عکس العملی نداشته باشند. چرا ناراحتی قلبی برای سیاوش درنظر گرفتید؟ چون خیلی از شخصت‌های مثبت، معمولاً یک ناراحتی مادرزادی دارند. دیگر این که هیچ وقت یک بزرگسال، ورزشگاه را دست یک عده نوجوان نمی‌سپارد؛ آن هم به صورت کامل. دیگر این که آیا شما واقعاً از فوتبال داخل سالن چیزی می‌دانید؟ چون در سالن ورزشی، هیچ وقت برای فوتبالیست سانتر نمی‌کنند تا سریزند.

امیر قاسمی: اصطلاحات عامیانه‌ای که در این کتاب به کار رفته بود، خیلی

می‌زنند. مثلاً دکتر به او می‌گوید یک وقت عاشق نشوا. آن هم چهارده سالگی! حلقه زدن نوجوان‌ها و شعار دادن آن‌ها، من یک لحظه فکر کردم تاریخ می‌خواهد تکرار شود و با خودم گفتم، یک وقت حوادث کوی داشتگاه این جا تکرار نشود! اصلاً در واقعیت پلیس ما امان نمی‌دهد که آن‌ها بتوانند دست همدیگر را بگیرند و شعار بدنه‌ند. خیلی غیرواقعی بود که پلیس‌ها این قدر با آن‌ها راه آمدند. نشان دادن وحدت جهانی و برابری و آزادی به وضوح دیده می‌شود و این خوب است. کجا‌ی دنیا بازیکن‌ها به پنالتی اعتراض می‌کنند؟ دیگر این که انگار تمام تماساچی‌ها از افغانستان آمده بودند. برنامه‌ای در برنامه کودک بود با نام ساعت برناراد. همین که ساعتش را خاموش می‌کرد، زمان متوقف می‌شد و او هر کاری که دلس می‌خواسته، انجام می‌داد؟ دقیقاً چنین چیزی در این کتاب هم دیده می‌شود و همه چیز در حساس‌ترین و مهم‌ترین لحظات متوقف می‌شود تا آن طور که

کدام تیم بود؟ به نظرم اگر عکس یک تیم بود، همه افراد باید لباس یک شکل می‌پوشیدند، اما چون این طور نبود، پس باید عکس تیم گل‌بهار بوده باشد. دوست دارم بدانم آیا نقاش، این کتاب را نخوانده؟ در مورد تشخیص خانم هیوارد از بیماری سیاوش دو نفر از بجهه‌ها تأکید کردند که این کاملاً غیر ممکن است. در حالی که من فکر می‌کنم این جوری نیست. ما انسان‌ها همه چیز را وابسته به جسم می‌دانیم، اما فکر می‌کنم این جانشان داده که روح آن خانم آن قدر وسعت دارد که بتواند در چشم‌های سیاوش را بخواند. خلاف نظر بعضی از دوستان، به نظرم شما محله جوادیه را خوب توصیف کرده بودید.

مهرانه رضایی فر: به نظر من اصلاً کتاب خوبی نبود. تعداد شخصیت داشت که خیلی لطمه می‌زند به یک کتاب. در ضمن، موضوع کتاب فوتبال نیست، فوتسال است که در سالن انجام می‌شود. داستان درس دادن سیاوش به پسر سفیر کانادا، به عنوان یک استاد ادبیات، بی‌پایه و اساس است. هم چنین، دیوید بکام دو سال است که رفته به رئال مادرید. در حالی که شما نوشته‌اید در منچستر است.

امیریان: من این کتاب را سال ۸۰ نوشتم.

رضایی فر: بیخشید، نمی‌دانستم. دیگر این که برخود کتاب، شعار گونه بود. مثلاً آن شاهله به زودی طالبان نابود می‌شود. فضای داستان با وجود این که سعی می‌کند به واقعیت نزدیک شود، دور می‌شود. چه طور ممکن است یک موضوع بجهه گانه و سطحی، جایی در برنامه نو نداشته باشد؟ شما فراموش کردید که محله جوادیه است و اول استریت آمریکا نیست. همه چیز خیلی عالی پیش می‌رود و همین که سیاوش چیزی می‌خواهد، سریع یکی می‌گوید، من این امکانات را دارم و برایت فراهم کنم. دیگر این که

اگر این قدر راحت می‌شود با رئیس جمهور ارتباط برقرار کرد، به ما بگویید تا مشکلات اساسی‌تر را با ایشان مطرح کنیم. انگار یک دست نامرئی وجود دارد و همه مسائل را کنترل می‌کند. کارهای نمادین خیلی در این داستان زیاد بود. مثلاً ۳ را احتمالاً دیده‌اید که اولش یک مومیایی پیدا می‌شود و تمام روزنامه‌ها، پیدا شدن این مومیایی و ربط آن به جریانات سیاسی را تیتر خود می‌کنند. در صورتی که در حالت عادی، این اتفاق نمی‌افتد. می‌خواهم بگویم که وقتی فضای طنز است، مایک فرض عام داریم و فرض ما این است که همه چیز به هم ریخته.

وقتی شخصیت دچار سختی و مشکلات می‌شود:

آن موقع توانایی خودش را نشان می‌دهد.

برای همین است که نویسنده‌ها

اکثرآبرای شخصیت‌های شان،

حوادث و اتفاقهایی می‌چینند.

راجع به موضوع کتاب هم بگویم که

فوتبال برای من مهم نبود و بیشتر

روی دوستی‌ها تأکید داشتم

برگاه کودک و نوجوان / دی ۱۴۰۰

هستند که می‌توانند این را مال خود بدانند و همیشه هم به آن مباهات کنند. انگار که مثلاً در خلق و معروفی این اثر شریک بوده‌اند.

پس من قصد ندارم صحبتی بکنم که نظر شما را عوض کنم. ما با یک داستان روایت رو هستیم که موضوع اصلی اش فوتیال است. چند تیم از کشورهای مختلف می‌ایند و یک دوره مسابقه بین آن‌ها برگزار می‌شود. از طرفی، این رمان پر از خرد ماجرا است؛ خرد ماجراهایی که ممکن است هیچ ربطی به فوتیال نداشته باشند. از جمله بیماری قلبی سیاوش یا فرید دزده یا کلی از این خرد ماجراهای که بعداً خودشان نوعی گره افکنی ایجاد می‌کنند در داستان و بالاصله متحول می‌شوند و با جریان قصه عوض می‌شود و در واقع به این رمان شاخ و برگ می‌دهند. فکر می‌کنم این یکی از نقطه قوت‌های این اثر بود و کمک می‌کرد که زنجیره ارتباط مخاطب با رمان قطع نشود.

در مورد باورپذیری هم که خیلی‌ها اشاره کردنده که این اثر را باور نمی‌کنند، باید بگوییم که نویسنده خواسته بود با قراردادن مکان‌های واقعی و شخصیت‌های واقعی، یک جور باورپذیری به اثر بدهد. این در واقع یکی از تکنیک‌های باورپذیری است؛ چون طبیعی است که وقتی شما در داستان، یک آدم واقعی می‌بینید که در دنیای واقعی هم شبیه وجود دارد، خود به خود ماجراهایی را که حول آن آدم در داستان اتفاق می‌افتد هم باور می‌کنید. البته نویسنده به قدری در مورد شخصیت‌های واقعی یا محله‌های واقعی افراد که بود که مخاطب را حساس‌تر می‌کرد. مثلاً آیا سفیرهای کانادایی این قدر راحت برخورد می‌کنند؟ این جریات که گاهی ضرورت داستانی هم ندارد که توضیح داده شوند، مخاطب را حساس‌تر می‌کند. من فکر می‌کنم این که بعضی‌ها حس کرده‌اند که این داستان واقعی نیسته، یک علتش همین باشد. در حالی که ایده داستان، بسیار هوشمندانه است. وقتی من پشت جلد را خواندم، خیلی خوش آمد و اگر بخواهم با ادبیات و جملات مشهور روز هم بستجیه، یک جور جهانی شدن در جوایه بود. خیلی با نیازهای روز امروز جامعه‌ما منطبق است. این بسیار هوشمندانه است که افغانی‌ها، عرب‌ها و بچه‌های سفیر دور هم جمع شوند. این یکی از آن تم‌های ایده‌آلی است که خیلی به درد ذهن نوجوانی که در فضاهای عاطفی و ایده‌آلیستی سیر می‌کند، می‌خورد. منتهی وقتی داستان را خواندم، هر چه جلوتر رفتیم، دیدم که اثر خیلی تحت تأثیر مسائل بیرونی قرار گرفته و آن جاهایی که می‌شد بهتر شود و مانورهای زیباتر و هنرمندانه‌ای بدهد، به صورت احساسی و ساده‌تر برگزار شده که هم مخاطب

این که نتوانیم این را خوب پیاده کنیم، یک ضعف است که می‌تواند در داستان باشد و اصلاً داستان را نابود کند، اما خود چنین فرضی غیر ممکن نیست.

یکی از حاضران: در کل کتاب جالی بود، ولی اشکال اصلی در ریتم داستان بود. در بعضی قسمت‌ها مسائل بی اهمیت کش داده شده بود و در مقابل، از اتفاقات اصلی داستان خیلی سریع گذشته بودند. مثلاً همین موضوع شرکت کردن تیم‌های خارجی در این جام، خیلی ساده عنوان شده بود و اصلاً قابل باور نبود. به نظر من اگر تخیل یک داستان بخواهد کارساز شود، باید عناصر و محیط هم تخیلی باشد. در یک محیط واقعی با شخصیت‌ها و عناصر واقعی، آدم خیلی نمی‌تواند چنین تخیلاتی را باور کند. دیگر این که توصیف بازی‌های فوتیال، خیلی انتدابی بود و ملموس نبود. در کل کتاب بدی نبود.

زهرا الیافی: به نظرم کتاب بدی نبود، اما مسائل کلیشه‌ای و تکراری در آن زیاد بود. به نظرم این کتاب، با این که روی جلدش نوشته برای نوجوان، برای سنین پایین‌تر مناسب بود.

مژگان خدابنده: خسته نباشید. این کتاب می‌خواست طرح جدیدی ارائه بدهد، ولی کل آن پر شده از کلیشه‌های مختلف. مثلاً طرح کتاب ورزشی بود، ولی وقتی به هانیه رسید، تمام آن طرح هایی که در ذهن من نقش بسته بود، شکست. چرا همیشه در داستان‌ها در مقابل یک پسر باید یک دختر قرار بگیرد یا برعکس؟ چرا ماناید سنت‌ها را بشکنیم؟ دیگر این که چرا همیشه تیم گل‌بهار جوادیه باید بزنده می‌شد؟ درست است که ما می‌خواهیم بگوییم که شر شکست می‌خورد و خیر برندۀ می‌شود ولی بعضی وقت‌ها هم کسانی که با صداقت و درستی رفتار می‌کنند، پیروز نمی‌شوند.

زهرا شجاعی: من خیلی به فوتیال علاقه دارم، اما موقعی که این کتاب را خواندم، توقعات مرا برأورده نکرد. در مورد اداره مهاجرت هم، هیچ کدام از اداره‌های کشور ما این قدر سریع به مسائل رسیدگی نمی‌کنند. اجزای داستان هم خیلی غیرواقعی به هم متصل شده بود. مرا یاد کارتون فوتیالیست‌ها انداخت.

نوروزی: در خدمت آقای رایکا با مدداد هستیم.
رایکا با مدداد: سلام عرض می‌کنم به شما دوستان و آقای امیریان کلاً صحبتی فراتر از آن چه شما گفتید ندارم. معنقدم که این اثر بیشتر از این که به من منتقد متعلق باشد، به مخاطب عاشش که شما بودید، تعلق دارد. بعضی آثار خیلی دغدغه‌ای ادبی بودن و فاخر بودن دارند و به همین علت، منتقدهای خودخواهی

این جا یک بحث محتوایی هست و یک بحث فنی. بحث محتوایی اش به همان جمله معروفی مربوط می‌شود که می‌گویند، پشت همه مردان بزرگ، یک زن ایستاده است. در واقع همیشه حضور یک زن در داستان، می‌تواند فضای متعادل سازد و تقابل‌های احساسی و تقابل‌های زنانه و مردانه را مساوی کند. اما بحث فنی اش به این برمی‌گردد که وقتی مثلاً نود و هشت درصد شخصیت‌های شما مرد هستند، وزش مردانه و اتفاق‌ها مردانه است، خیلی دچار محدودیت می‌شود. در حالی که وقتی زن با تفکر اش و آن تصویر ای که ما از جنس زن داریم یا از شخصیت‌های زن می‌شود انتظار داشت، وارد قصه شود، خود نویسنده هم جای بیشتری برای کارکردن دارد برای این که به قصه‌اش رخدادهای جذاب‌تر و غیر قابل پیش‌بینی‌تر بدهد.

بی انصافی است که از نقاط قوتش صحبت نکنیم. این کتاب طنز کلامی فوق العاده‌ای داشت. حالا بگزیریم از نثر سیار روان و سلیഷ که فکر می‌کنم هر نوع مخاطبی را خیلی راحت جذب می‌کند. به لحاظ شخصیت‌سازی، البته ضعف‌هایی به چشم می‌خورد. مثلاً شخصیت‌های خارجی داستان ما به ازای بیرونی داشتند. مثلاً آن که شبیه «ورون» بود، ما یک تصور پیشینی از او داشتیم. می‌خواهم بگوییم یک نویسنده خیلی آزاد است و می‌تواند تعیین کند که

رضوان عرفانی:

**شخصیت‌های داستان، به خصوص سیاوش
از شیطنت‌های معمولی یک نوجوان دور بودند.
مثلاً سیاوش در اولین برخوردهش با هانیه،
مثل یک مرد کامل برخورد می‌کند.**

**روی فضاسازی صحنه‌های مهم، کمتر کار شده بود.
کاهی هم خیلی سنتی برخورد کرده‌اید. مثلاً برای جامعه امروز
خیلی دور از تصور است که یک عده پسر که آمده‌اند
در ورزشکار، بگویند «قابل نداره آجی.»**

شخصیت‌هاییش کتابی و دستوری صحبت کنند یا محاوره‌ای و به اصطلاح با زبان شکسته. این در اختیار نویسنده است و خودش تشخیص می‌دهد. منتهی وقتی که ما زبان کتابی را به کار می‌بریم، سیار کارمان را سخت می‌کنیم و محدودیت‌های زیادی سر راه خودمان قرار می‌دهیم؛ چون لحن دستوری و کتابی یک ساختار افقی دارد. یعنی هر کاری کنید، باز لحن آن آدم در نمی‌آید یا به سختی در می‌آید. هم چنین، تفاوتی که این شخصیت‌ها دارند، در نحوه صحبت کردن شان آشکار نمی‌شود. در واقع یکدست است. در حالی که زبان محاوره‌ای با آرگو، خیلی عمودی است و اصلاً حد و مرزی ندارد. شخصیت وقتی محاوره‌ای حرف می‌زند، کافی است یکی، دو تکیه کلام برایش در نظر بگیرید تا راحت شناخته شود. وقتی می‌بینیم که بدل، فرید دزده و سیاوش درس خوانده که سه شخصیت متفاوت هستند، با یک لحن حرف می‌زنند، اصلاً نمی‌توانیم باورشان کنیم. انگار همه یک نفرند. از طرفی، جاهایی که فرید صحبت می‌کند، خیلی کتابی است. او یک دله دزد است، ولی خیلی کتابی حرف می‌زند؛ بدل همین طور و سیاوش هم که با سواد است، همین طور، مشکرم.

نوروزی: در خدمات آقای امیریان هستیم.

دادو امیریان: من از همه دوستان تشرک می‌کنم. خیلی استفاده کردم

می‌تواند پیش‌بینی کند و هم این که داستان را شعار زده کرده؛ مخصوصاً قسمت هایی مثل دست ندادن با زن یا مثلاً حجب و حیا و مسائل دیگر و ریختن وسط میدان و شعار دادن چنین چیزهایی داستان را شعاری کرده بود.

در مورد این که گفتم تحت تأثیر مسائل بیرونی قرار داشته، مثالی می‌زنم کارتون فوتبالیست‌ها را همه تان دیده‌اید. من حتی توالی ماجراهای را هم که دنبال می‌کردم، احسان می‌کردم که تحت تأثیر این کارتون است. آن جا هم قهرمانی داشتیم که بیماری قلبی می‌گرفت و می‌رفت بیمارستان و از طریق تلویزیون بازی بچه‌ها و رفاقت را می‌دید. من اساساً به این معتقد نیستم که اگر شباهتی پیدا کردیم‌هزود بگوییم که این از روی آن گرفته شده و لی احسان می‌کردم توالتی ماجراها خیلی شبیه این کارتون است و حتی قابل پیش‌بینی بودنش هم برای این بود که کارتون فوتبالیست‌ها را دیده بودم.

ورزش فوتبال یک ورزش پر طرفدار است که جنسیت هم نمی‌شناسد و روشنگر و بی‌سواد هم ندارد. هر کسی یک جوری فوتبال را می‌فهمد و طرفدارش است. البته چون در جامعه ماین طوری است که آقایان خیلی بهتر می‌توانند هیجانات شان را بروز بدنه، این رمان به نظر من خیلی تحت تأثیر این جامعه مرد سالار قرار داشت و شخصیت‌ها، چه به لحاظ تعداد و چه به لحاظ فضای اعمومی رمان، خیلی مردانه بود. حضور آن یکی دو شخصیت زن هم که سعی شده بود کمی فضا را متعادل‌تر کنده، زیاد کارساز نبود و باز احسان می‌کردید که در گلیت رمان، این فضای مردانه موج می‌زند. فکر می‌کنم خیلی بیشتر جا داشت که این خانم‌ها در قصه‌ها شریک شوند.

شد. تمام بچه‌ها عزادار بودند و حتی برایش ختم گرفته بودند. برای من خیلی عجیب بود. من می‌خواستم در داستانم برای بیدل هم چنین اتفاقی بیفته، ولی دلم نیامد. چند سال پیش، با آقای حمید شاه آبادی و چند نفر از دوستان نویسنده گپ می‌زدیم. آقای شاه آبادی گله می‌کرد که چرا دوستان نویسنده درباره دنیای نوجوانی و حوالی که در مدرسه و محله می‌افتد، داستان نمی‌نویسند. همان جا جرقه‌ای در ذهنم زده شد. نشستم و درباره یک دوره مسابقه گل کوچک، در سال‌های نوجوانی ام طرح نوشتم. اما کم کم این طرح شاخ و برگ

پیدا کرد. سپس خط داستان کاملاً عوض شد و بعد پایی تیم‌هایی که دوست داریم، زیاد هم و من یک موقع به خود آمدم که دیدم که در جهان داستانی «جام جهانی در جوادیه» گرفتار شده‌ام. پس نوشتم و سعی کردم خوب بنویسم. نمی‌دانم موفق شده‌ام یا نه.

اسم جوادیه را هم چون به محله‌ای که در آن بزرگ شده‌ام، علاقه دارم، روی داستانم گذاشتم. گفتم که من بچه جوادیه‌ام، گیرم که سال هاست خانه‌ام از این محله زیبا و خاطره‌انگیز، به جای دیگر تغییر آدرس داده است. بیدل و گل محمد که اسم افعانی هاست، اسم‌های فارسی است که متأسفانه ما دیگر استفاده نمی‌کنیم و هستند کسانی که ده - یازده سالگی دیپلم زبان گرفته‌اند. دوست من دوازده سال داشت که دیپلم زبان گرفت.

دیگر این که معمولاً آدم‌هایی که پیشینه تلخی دارند، در آینده خیلی موفق می‌شوند. مادر سختی‌ها بزرگ شدیم، حداقل این است که قدر داشته‌های مان را می‌دانیم. یک لطیفه هم خدمت تان بگوییم. می‌گویند پدری سر سفره نشسته بود و غذای خوبی با بچه‌ها می‌خوردند. بالفوسوس می‌گویید: بچه‌ها قادر این غذایی که می‌خورید، بدانید. زمان ما یک تکه نان

هم پیدا نمی‌شد که بخوریم. بچه هم می‌گویید: بابا، پس خوشبختی که الان با ما زندگی می‌کنی دیگر. الان برای ما هم همین طور است. ما هم خوشبختیم که با شما زندگی می‌کنیم؛ راجع به تصاویر هم که تصمیم‌گیری درباره تصاویر در اختیار

من نبود. من دوست داشتم که کتاب تصاویر زیادی داشته باشد، اما متأسفانه ناشر قبول نکرد. هر چه باشد، ناشر صلاح کار خودش را بهتر می‌داند. البته من آقای شاهوری را ندیده‌ام، اما دوست شان درد نکند من هم از طرح جلد و سر فصل‌ها خوشم آمد. یک سئوال هم یکی از دوستان داشت که چرا همه شخصیت‌های فیلم‌ها و داستان‌ها، این قدر بلا و بدیختی سرشان می‌آید؟ ما یک شعر داریم که می‌گویید: هر که در این بزم مقرب‌تر است / جام بلا بیشترش می‌دهند. در داستان و فیلم، شخصیت نباید خنثی باشد. وقتی شخصیت دچار سختی و مشکلات می‌شود، آن موقع توانایی خودش را نشان می‌دهد. برای همین است که نویسنده‌ها اکنون برای شخصیت‌های شان، حوادث و اتفاقهایی می‌چینند. بیشتر از این وقت شما را نمی‌گیرم و بازهم از شما تشكّر می‌کنم. استفاده کردم. موفق باشید.

نوروزی: متشرک از آقای امیریان. منتقد حرف خودش را می‌زند و نویسنده هم کار خودش را می‌کند. این رمان نوشته و تمام شده. در کارهای بعدی هم در جهان داستانی نویسنده، هر اتفاقی که بیفتد، همان‌ها نوشته خواهد شد. در جهان نقد هم هر چه به ذهن منتقد باید، نوشته خواهد شد. هدف ما فقط بازخوانی این کتاب هاست و شنیدن حرف‌ها. شما را به خدا می‌سپاریم. خسته نباشید.

و ان شاء‌الله در کارهای بعدی ام، از نظریات دوستان استفاده می‌کنم. من نمی‌خواهم زیاد صحبت کنم، و توضیح بدهم؛ چون اگر این طوری باشد، باید نویسنده به کتابش منگنه شود.

من فقط بعضی نکات مهم را خدمت تان می‌گوییم. مثلاً بچه‌های جوادیه، آن قدر هم فقیر نیستند. الان مردم جوادیه تقریباً یک قشر متوسط حساب می‌شوند. من خودم آن جا بزرگ شده‌ام. از کلاس اول راهنمایی تا جوانی ام آن جا گذشته و خمیر مایه‌ام در آن محله شکل گرفته. من افتخار می‌کنم که بچه جوادیه باشم، در ضمن، این تیم‌هایی که دوست داریم، زیاد هم پیروز نیستند و شکست هم می‌خورند. این بچه‌ها یک تیم حرفه‌ای نیستند. حتی من می‌خواستم تیم آمریکا را هم وارد رمان کنم، اما نتوانستم. بسیاری از بچه‌های یتیم، با پدر بزرگ یا مادر بزرگ شان زندگی می‌کنند. این

طور آدم‌هارا من خیلی دیده‌ام. حتی شاید پدر و مادر شان معتقد باشند، اما بچه‌های خیلی خوبی از آب در می‌آیند. بر عکسش هم اتفاق می‌افتد. حالا شخصیت اصلی داستانم هم این طوری جان گرفته. من این طوری در ذهنم بود و بیشتر با او همذات‌پنداری می‌کردم و سعی کردم خوب هم از آب در بیاورم. حالا نمی‌دانم چه قدر موفق بودهام.

راجع به خانم هیوارد که متوجه بیماری سیاوش می‌شود، باید بگوییم در کتاب آمده که سیاوش لب هایش یک مقدار کبود است. کسانی که بیماری قلبی دارند، معمولاً لب‌ها و ناخن‌های شان کبود است و رنگ پریدگی خاصی دارند که مشخص است. بعد هم او مادر است. مادر هر چه باشد، می‌فهمید. راجع ه عشق هم دقیقاً همین طور است. مثلاً مادر من همه چیز را در مورد من می‌فهمد. وقتی می‌رفتیم خواستگاری و برمی‌گشتیم، مادر می‌فهمید که من خوش آمده یا نه. درباره فوتیال سالنی هم من

می‌خواستم این مسابقه را در گود علی بیل برگزار کنم، اما اشتباهی که مرتکب شدم، این بود که آن را به سالن کشاندم. این حرف خیلی درستی است.

من الان هم خیلی پیشمانم. خواستم یک مقدار کلاس بگذارم و بگوییم ما این قدر هم بدیخت نیستیم که سالن نداشته باشیم. اما در فوتیال سالنی من دیده‌ام که قیچی برگردان و سر می‌زنند. اصولاً جهان داستان، جهان اغراق است. در جهان داستانی این کتاب، من دوست داشتم که شخصیت‌هایم این طور برخورد کنند و هانیه این طور باشد. شما می‌بینید که همین آقا پسرها به شما زیاد نگاه نمی‌کنند، اما همه تان را دیده‌اند. من خودم خانه فامیل که می‌رفتم، اولین بار که دختری را می‌دیدم، سرم را می‌انداختم پایین، اما کاملاً می‌شناختمش. دیگر یک نظر که حلال است!

راجع به موضوع کتاب هم بگوییم که فوتیال برای من مهم نبود و بیشتر روح دوستی‌ها تأکید داشتم. من دوستانی دارم که از برادر برایم عزیزتر هستند و اما چطور شد که این رمان نوشته شد. این طوری قلقلک داده شدم که رفتم به محله خودم، همان جوادیه؛ چون هنوز دوستانی در آن جا دارم. بعضاً مثلاً برادرهای کوچک شان یا برادرزاده‌های شان مرا می‌شناسند و سلام و علیک داریم. در آن جا یک پل نیمه ساز بود که البته الان ساخته شده، در انتهای نواب آن بچه‌ها با افغانی‌ها رفیق بودند و در بازی فوتیال، هفت تا هشت گل هم از آن‌ها خوردند و می‌گفتند که این‌ها دو تاشش و ریه دارند. یکی از آن‌ها از بالای پل افتاد و کشته

